

כ"ו כסלו, תשע"ט
4 דצמבר, 2018
סימוכין: 719-07-18

לכבוד
מנהל/ת בית הספר

מנהל/ת נכבד/ה – שלום רב,

הנדון: המיצ"ב הפנימי לשנת הלימודים תשע"ט

מבחני המיצ"ב נועדו לסייע לבתי הספר לבצע ניטור של התהליך הלימודי הבית-ספרי במקצועות הליבה. ראמ"ה מציעה לבתי הספר המשתייכים לקבוצות 1 ו-3 (בתי הספר שאינם נבחרים בשנה"ל תשע"ט במיצ"ב החיצוני) לעשות שימוש במבחנים המועברים במסגרת המיצ"ב החיצוני בתור מיצ"ב פנימי. ההעברה הפנימית של המבחנים הינה רשות ובית הספר אינו נדרש לדווח על תוצאות המבחנים לגורם חיצוני כלשהו.

מבחני המיצ"ב הפנימי מיועדים להשתלב בשגרת ההערכה הפנימית בבתי הספר ולהוות השלמה לכלי ההערכה הפנימיים האחרים המשמשים בבתי הספר, ובכך לתרום להטמעת תרבות מקצועית של הערכה לשם למידה. המבחן מזמן לבית הספר שימוש בכלי איכותי העומד באמות מידה מקצועיות של תוקף ומהימנות. ממצאי המיצ"ב הפנימי יוכלו לסייע לבתי הספר לזהות את הפער בין הביצועים המצופים לבין הביצועים בפועל; לזהות תלמידים שאינם שולטים בתכנים ובמיומנויות הנדרשים; לקבל החלטות ברמת התלמיד, הכיתה והשכבה בהקשר של תכנון לימודים וגיבוש תובנות פדגוגיות לקידום הלמידה. בנוסף, המיצ"ב הפנימי יוכל לתרום להתפתחות המקצועית של הצוות הבית-ספרי ולשמש מקור ללמידה משותפת.

מבחני המיצ"ב נבנו בהלימה לתכנית הלימודים בכל תחום דעת ובהתאם לציפיות מהתלמידים בכל שכבת גיל, כפי שהוגדרו על ידי משרד החינוך. מאחר שמדובר בכלי הערכה פנימיים, ומאחר שיש שונות בין בתי הספר בתהליכי ההוראה-למידה, ייתכן שחלק מן המבחנים אינם נמצאים בהלימה מלאה עם ההוראה והלמידה בפועל בבית הספר (בחלק מן הכיתות בשכבה או בכל). מסיבה זו הצוות החינוכי בבית הספר יכול, בסיוע רכז ההערכה, **להתאים את תוכן המבחן, אופן העברתו ואופן הערכתו לצורכי בית הספר ולמאפייניו הייחודיים.**

בית הספר יכול לקבל החלטות לגבי אופן העברת המבחן: לבחור בהעברה סטנדרטית של המבחן או בהעברה גמישה שבה בית הספר מתאים את תוכן המבחן, את אופן העברת המבחן ואת אופן חישוב הציונים במבחן. המבחנים יגיעו לבית הספר ימים אחדים לפני מועד ההעברה של המיצ"ב הפנימי בכל תחום דעת. חשוב שצוות בית הספר יעיין במפרט ובשאלות המבחן לפני העברתו לתלמידים. כך יוכל להתאים את המבחן להוראה-למידה בכיתה ולצורכי התלמידים. החלטות עקרוניות לגבי הגמשה באופן העברת המיצ"ב הפנימי אפשר לקבל עוד לפני הגעת המבחנים בהסתמך על היכרות עם מבחני המיצ"ב משנים קודמות.

הגמשת המבחן תתרום לכך שהמבחן יהיה דומה יותר למבחני בית הספר השוטפים, מותאם להקשר, מותאם לאוכלוסיית התלמידים, למטרות ולצרכי ההערכה. כאשר התלמידים לא יחוו זאת כאירוע מלחיץ יש סיכוי שיענו על יותר שאלות ואז המידע על מה יודעים התלמידים יהיה רב יותר ושימושי יותר. בטבלה שלהלן מוצגות דוגמאות להגמשת המבחן. בהקשר להתאמת המבחן יש להביא בחשבון כי לאחר פרסום תוצאות המיצ"ב החיצוני יהיה אפשר לשלב את הממוצעים הארציים (נורמות) בכלי המיצבית כדי שבתי הספר שירצו יוכלו להשוות את הישגיהם להישגים הארציים. השוואה כזו תהיה תקפה רק במצב שבו התלמידים השיבו על המבחן במתכונתו המלאה והוא נבדק לפי המחון.

דוגמאות	אפשרויות הגמשה
	<ul style="list-style-type: none"> זמן הבחינה לא להגביל ל-90 דקות
	<ul style="list-style-type: none"> אופן העברת המבחן להעביר חלקים מהמבחן בימים נפרדים (למשל באנגלית – כל חלק בנפרד : הבנת הנשמע, הבנת הנקרא, כתיבה ; בשפת-אם – כל קטע קריאה בנפרד)
	<ul style="list-style-type: none"> תוכן המבחן התאמה לתכנית הלימודים שנלמדה בפועל בכיתה/בשכבה התאמה לתכנית הלימודים בקבוצות הלימוד
	<ul style="list-style-type: none"> אופן מתן הציון להתאים את המחווון, לתת ניקוד חלקי וכו' לחשב ציון לכיתה אך לא לתלמידים לחשב ציון ללא הנושאים/השאלות שהורדו לחשב ציון לכיתה על המבחן השלם ולתלמידים רק על מה שנלמד

לא נדרשת היערכות מיוחדת לקראת העברת מבחני המיצ"ב בבית הספר. הוראה מעמיקה ואיכותית של תחום הדעת לאורך כל השנה היא דרך ההיערכות הנכונה. לכן, אין לפגוע בשגרת הלימודים לצורך הכנה מיוחדת לקראת המבחנים ואין להסיט משאבים למקצועות הנבחנים על חשבון מקצועות אחרים.

בזמן ההיבחנות במבחני המיצ"ב הפנימי מומלץ לספק לתלמידים את התנאים הניתנים להם בלמידה השוטפת ובמבחנים בבית הספר לאורך השנה. דוגמאות להתאמות אפשריות הן היבחנות בחדר נפרד ושקט, מתן תוספת זמן, הקראה של הטקסט ו/או של השאלות במבחן על ידי מורה, חלוקת המבחן למקטעים קצרים.

בטבלה שלהלן מוצגים המועדים לתחילת ההעברה של מבחני המיצ"ב הפנימי בשנת הלימודים תשע"ט. המבחנים יגיעו לבתי הספר מספר ימים לפני מועדים אלו.

תחום הדעת	מועד מומלץ למבחן המיצ"ב הפנימי*	דרגות הכיתה
שפת-אם (עברית וערבית)	יום חמישי, 28 במרץ 2019 כ"א באדר ב' תשע"ט	ה', ח'
מדע וטכנולוגיה	יום שני, 8 באפריל 2019 ג' בניסן תשע"ט	ח'
אנגלית	יום רביעי, 29 במאי 2019, כ"ד באייר תשע"ט	ה', ח'
מתמטיקה (בתי"ס דוברי ערבית)	יום ראשון, 2 ביוני 2019, כ"ח באייר תשע"ט	ה', ח'
מתמטיקה (בתי"ס דוברי ערבית)	יום שני, 3 ביוני 2019 כ"ט באייר תשע"ט	ה', ח'

* בטבלה מוצגים המועדים לתחילת ההעברה של מבחני המיצ"ב הפנימי. בית הספר יוכל לבחון במועד מאוחר יותר, לפי שיקול דעתו, אך יש לקחת בחשבון את האפשרות שהמבחן ייחשף לתלמידים עוד בטרם העברתו. אירועים כאלה התרחשו בשנים עברו ופגעו בחלק מבתי הספר שבחרו להעביר את המבחנים במועדים מאוחרים מאלו שהומלצו על ידי ראמ"ה. **נא לא לקיים את המבחנים הפנימיים לפני המועדים המצוינים בטבלה, כדי למנוע את חשיפתם.**

פרטים נוספים על המתכונת של המיצ"ב פורסמו בחוזר מנכ"ל משרד החינוך תשע"ט/1, סעיף 2-4.1 "ראמ"ה – מערך המבחנים, המחקרים והסקרים הארציים לשנת הלימודים התשע"ט" ובאתר האינטרנט של ראמ"ה בחלונות "מיצ"ב" ו"הערכה פנימית בית ספרית".

בית ספר שירצה לקבל את המבחנים ימלא טופס מקוון שהקישור אליו מופיע בהודעת הדוא"ל שנשלחה אליכם. בתי ספר שיש בהם כיתות של החינוך המיוחד יכולים להזמין, לפי שיקול דעתם, מבחני מיצ"ב פנימי גם עבור התלמידים הלומדים בכיתות אלו, לכל תלמידי הכיתה או לחלקם.

לשאלות בנושא מילוי הטופס המקוון וקבלת המבחנים אפשר לפנות לחברת "טלדור" (הזכיינית לתפעול המיצ"ב) בטלפון: 100-501-599-1 שלוחה 1.

בנושאים אחרים אפשר לפנות למשרדי ראמ"ה בטלפון: 03-5205555; או בדוא"ל:

meitzav@education.gov.il

אני מקווה כי המיצ"ב הפנימי ישמש בעבור בית ספרך כלי הערכה מועיל המצטרף לכלי הערכה אחרים בהם נעשה שימוש פנימי לצורך שיפור תהליכי ההוראה והלמידה.

בברכה,

ד"ר חגית גליקמן
ח. גליקמן
מנכ"לית ראמ"ה

העתקים:

מר שמואל אבואב, מנכ"ל משרד החינוך
מנהלות אגפי הגיל, המינהל הפדגוגי, מינהל החמ"ד
מנהלי מחוזות משרד החינוך
המפמ"רים של מקצועות המיצ"ב
הממונים על החינוך הערבי, הבדואי והדרוזי
מר עופר טל-שחר, מנהל אגף א' משאבי אנוש, תקציב ולוגיסטיקה, ראמ"ה
ד"ר יואל רפ, מנהל אגף א' מבחנים, ראמ"ה
ד"ר ענבל רון-קפלן, מ"מ מנהלת תחום מבחנים ארציים, ראמ"ה